

Základní škola Frýdek-Místek, Komenského 402

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání,
č.j.:zs_4/290/2021

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
4. Učební plán	9
5. Učební osnovy – tabulky předmětů a charakteristiky	9
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	9

1. Identifikační údaje

1.1 Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání 21/22 č.j.: zs_4/290/2021 DŮVĚRA – POROZUMĚNÍ - RADOST – POZNÁNÍ

1.2

Název školy	Základní škola Frýdek-Místek, Komenského 402		
Adresa školy	Komenského 402, 738 01 Frýdek-Místek		
Právní forma	příspěvková organizace		
IČ	68157894		
IZO	102 080 542		
Identifikátor školy	600133788		
Ředitelka školy	Mgr. Šárka Nahodilová		
Kontakt	tel.: 558 432 551	e-mail: 4zsfm@4zsfm.cz	web: http://www.4zsfm.cz

1.3 Zřizovatel

Název zřizovatele	Statutární město Frýdek – Místek
Adresa zřizovatele	Radniční 1148, 738 22 Frýdek – Místek
IČ	00 296 643
Kontakt	tel.: 558 609 111 e-mail: skolstvi@frydek-mistek.cz

Platnost dokumentu: od 01. 09. 2021

Podpis ředitelky školy

2. Charakteristika školy

Základní škola Frýdek-Místek, Komenského 402, je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Statutární město Frýdek-Místek. Jde o školu s více než sto dvacetiletou tradicí, která v posledních letech prošla zásadní rekonstrukcí, dostavbou venkovních sportovišť a spojovací části s šatnami, modernizací učeben i technického vybavení.

Škola poskytuje základní vzdělávání ve všech ročnících I. a II. stupně zhruba 450 žákům ročně převážně z okolních spádových ulic, ale i z blízkých obcí. Výuka probíhá zpravidla ve dvou paralelních třídách v 1. a 2. ročníku, ve 4. až 9. ročníku jsou paralelní třídy tři – z toho je vždy jedna zřízena podle § 16 školského zákona pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich vzdělávání je v naší škole založeno na dlouhodobé praxi a jsme jedinou školou v regionu, jež poskytuje tuto možnost vzdělávání. Při škole bývá zřizována také přípravná třída, sloužící potřebným dětem z celého města. Zároveň je spádovou školou pro Dětský domov Na Hrázi ve Frýdku-Místku.

Škola má zkušenost s organizací vzdělávání dětí talentovaných stejně jako s výukou dětí s odlišným mateřským jazykem.

Při škole funguje Školní poradenské pracoviště, jež tvoří speciální pedagožka, školní psycholožka, výchovný poradce a školní metodička prevence sociálně patologických jevů.

Součástí školy je školní družina v odloučené budově a výdejna stravy.

Pedagogický sbor je stabilní, plně kvalifikovaný, tvořený zkušenými učiteli a učitelkami, daří se doplňovat i nové mladé kolegy. Na prvním stupni pracují rovněž učitelky s kvalifikací speciální pedagogika. Nedílnou součástí sboru jsou asistenti pedagoga, vychovatelky školní družiny a nepedagogičtí pracovníci.

Je podporováno další vzdělávání pedagogických pracovníků podle potřeby a zájmu, stejně tak vzájemná spolupráce. Trendem školy je systematické a cílené vzdělávání jak jednotlivců, tak celé sborovny.

Škola je dlouhodobě zapojena do celostátního projektu Tvořivá škola, který uplatňuje činnostní učení zejména na I. stupni školy. Škola je také zapojena do projektu Rodiče vítáni a Škola pro demokracii. Pravidelně se zapojuje do různých projektů, díky jimž zlepšuje prostředí pro žáky i zaměstnance školy. Jedná se o dotační projekty ministerské, krajské i evropské. Nadále usiluje o získání a zapojení do dalších dotačních projektů.

Škola pořádá každý rok vlastní krátkodobé i dlouhodobé projekty, práce na projektech se aktivně účastní žáci jednotlivých tříd, ročníků a výjimkou nejsou ani projekty celoškolské. Cílem projektů je rozvíjení klíčových kompetencí žáků a realizace průřezových témat.

Škola není zapojena do žádného oficiálního mezinárodního projektu.

Škola spolupracuje s mnoha institucemi a subjekty, veřejnost je informována o dění ve škole prostřednictvím webových stránek, pravidelně poskytujeme informace o dění ve škole regionálnímu tisku.

Při škole je ze zákona zřízena školská rada.

2.1 Součásti školy

	kapacita	Budovy	odloučená pracoviště
Základní škola	590	Komenského 402	Komenského 404, F. Čejky 420
Školní družina	120	F. Čejky 420	(umístěny 2 třídy 1. st.)
Školní výdejna	350 jídel	Komenského 402	ŠJ 6. ZŠ F-M, Pionýrů 400

2.2 Materiálně-technické podmínky školy

Technické a provozní vybavení pro vyučování je na standardní úrovni. Škola má k dispozici 28 učeben, odbornou učebnu fyziky a chemie, učebnu informatiky, cvičnou školní kuchyňku, učebnu hudební výchovy, přírodopisu, dílny, sportovní areál. Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využívání informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází i vybavenost školy touto technikou. Všechny učebny jsou vybaveny počítači a dataprojektory, některé třídy interaktivními tabulemi. Škola má k dispozici nepřetržitý provoz bezdrátovým spojením k internetu. K dispozici jsou mobilní zařízení (tablety, notebooky).

Žákovský nábytek je průběžně doplňován, modernizován. Totéž platí i pro vybavení učebními pomůckami a učebnicemi.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Základní filozofie školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Program je založen na principech činnostního učení.

Činnostní učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Nehromadí jen množství vědomostí místo jejich kvality, ale snaží se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Činnostní učení je založené na metodách objevování, individualizace a pracovních metodách.

Činnostní a tvořivé základní vzdělávání pomáhá všem žákům utvářet a postupně rozvíjet vymezené klíčové kompetence. Pro vyučování ve všech ročnících je charakteristické maximální využívání mezipředmětových vztahů.

Přednosti školního programu založeného na principech činnostního učení:

- tempo výuky se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě
- činnostní charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku
- každý den přináší dítěti pokrok
- činnostní učení neustále podněcuje zájem žáků o učení
- důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě

- žáci jsou činnostmi, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům
- zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat
- žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně. Činnostní učení napomáhá rozvoji schopností všech žáků
- učiteli činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji
- prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné
- činnostní charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků
- výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků. Stálé podněcování žáků k samokontrolě a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně
- činnostní učení vyhovuje dětem typů zrakového, sluchového i motorického, protože se do výuky zapojuje více smyslů
- hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel může průběžně sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva
- při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého
- díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky vede činnostní učení k přirozené integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle směřované k žákům.

Za 1. období je cílem školního programu, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- zvládli základy všestranné komunikace
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností

Za 2. období je cílem školního programu, aby žáci:

- samostatně prováděli pokusy a pozorování podle ústního pokynu, nákresu nebo návodu
- postupně získali základy tvořivého myšlení
- se snažili k pokusům a pozorováním vyjadřovat, co pozorují a vyslovovat vlastní závěry
- se učili logicky uvažovat a řešit problémy
- zvládali základy vzájemné komunikace
- využívali svých získaných vědomostí a zkušeností z různých oborů lidské činnosti
- uplatňovali poznatky mezipředmětově
- se učili spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací

- k sobě navzájem tolerantní a ohleduplní
- získávali pozitivní vztah ke svému fyzickému i duševnímu zdraví a pečovali o něj
- neohrožovali spolužáky a další spoluobčany neuváženými činy
- si začali uvědomovat své reálné možnosti a aby se snažili rozvíjet své nadání
- se rozvíjeli jako svobodné osobnosti a učili se přijímat odpovědnost za své jednání

Za 3. období je cílem školního programu, aby žáci:

- si osvojovali strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- přistupovali tvořivě k různým úkolům a pokusům
- logicky uvažovali a nebáli se vyjádřit svůj názor na určitý problém
- mezi sebou navzájem komunikovali a brali v úvahu názory druhých
- respektovali vytvořená pravidla a zodpovědně se stavěli k určeným úkolům
- projevovali se mezi spolužáky pozitivně ve škole i mimo školu
- chránili své fyzické i duševní zdraví
- byli tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- vnímali problémy ve svém prostředí i v přírodě a zkoušeli navrhnout, jak je řešit
- poznávali své možnosti, svá pozitiva a uplatňovali je při rozhodování o své vlastní profesní orientaci.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve škole vycházíme z tradic a dlouhodobé praxe v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), především se specifickými poruchami učení. Zřizujeme třídy podle § 16, odst. 9 školského zákona.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) jsou považováni žáci, kteří potřebují k naplnění svých vzdělávacích možností poskytnout podpůrná opatření (dále jen PO). PO realizuje škola i školské zařízení. Pro žáky se SVP využíváme PO podle doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) a přiznaného stupně podpory v oblasti metod výuky, organizace výuky a zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

PO se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se SVP mají právo na vytvoření nezbytných podmínek ke vzdělávání, klasifikaci a hodnocení s přihlédnutím k PO, jejich individuálním možnostem a schopnostem a možnostem školy.

Cílem je poskytnout žákům pocit jistoty, podnětného a bezpečného prostředí, ve kterém se mohou vzdělávat.

Naše škola při vzdělávání žáků s přiznanými PO úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními - pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogická centra.

PO prvního stupně škola poskytuje po konzultaci se zákonným zástupcem i bez doporučení ŠPZ, představuje minimální úpravu metod, organizace a hodnocení. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím drobných úprav dosáhnout zlepšení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP:

- škola dle uvážení může vyhotovit plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) prvního stupně bez doporučení ŠPZ, slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím drobných úprav dosáhnout zlepšení
- PLPP zahrnuje popis obtíží speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory, kterých chceme se žákem dosáhnout a způsob vyhodnocování jeho naplnění
- PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů a ŠPP. PLPP projedná se zákonnými zástupci žáka
- vyhodnotí-li škola, že PO nejsou účinná, pak na základě konzultace se zákonným zástupcem žáka a s jeho písemným souhlasem je odeslána nezbytná dokumentace (žádost o vyšetření, dotazník aj.) do ŠPZ (zákonný zástupce může být rovněž iniciátorem žádosti o vyšetření žáka v ŠPZ) k posouzení účinnosti PO

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP:

- v případě doporučení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP), zákonný zástupce požádá školu o jeho vypracování. Vzdělávání podle IVP bude probíhat na základě podepsaného písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka,
- IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka
- IVP zpracovává třídní učitel na základě doporučení ŠPZ ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů a má písemnou podobu. IVP je otevřený dokument, který může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka
- IVP musí být vypracován a projednán se zákonnými zástupci žáka do 1 měsíce od doporučení ŠPZ

Charakteristika předmětu speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče (dále jen PSPP) je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky nebo speciálními pedagogy. Péče je dle ŠPZ zaměřena na reedukaci jednotlivých specifických poruch učení, poruch chování, narušených komunikačních schopností i dalších postižení dle aktuálního stavu. Předmět je přizpůsoben individuálním potřebám žáka, proto jeho vzdělávací obsah není určen, vyučující jej přizpůsobuje vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka. Je vyučován na prvním i druhém stupni ZŠ.

Zařazení PSPP se realizuje na základě doporučení ŠPZ. Výuka probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem 4 žáci ve skupině.

Pro třídu zřízenou podle §16 odst. 9 školského zákona platí, že výuka PSPP je zde realizována. Časová dotace na realizaci PSPP je čerpána z disponibilních časové dotace.

Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

U žáků s lehkým mentálním postižením (dále jen LMP) s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně, lze provést úpravy vzdělávacích obsahů na základě doporučení ŠPZ. Části vzdělávacích obsahů některých oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy, nebo celý vzdělávací obsah lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru. V případě doporučení úpravy očekávaných výstupů stanovených v ŠVP a vytvoření IVP u žáka s LMP od třetího stupně podpory budeme při tvorbě IVP vycházet z doporučení minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV s přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka. Tuto minimální úroveň doporučených výstupů zapracujeme do IVP.

Zásady práce s žáky se SVP:

- klademe reálné cíle, postupně zvyšujeme nároky, vyhledáváme činnosti, ve kterých může být žák úspěšný
- zařazujeme relaxační cvičení
- užíváme speciální metody a formy při práci doporučené speciálním pedagogem,
- odstraňujeme rušivé vlivy při práci
- dodržujeme zásady všestrannosti a soustavnosti
- respektujeme individuální zvláštnosti a možnosti žáka, individuální pracovní tempo žáka, kontrolujeme porozumění výkladu učiva
- zabezpečujeme potřebné kompenzační a didaktické pomůcky, vedeme žáka k pravidelnému užívání kompenzačních pomůcek
- podporujeme snahu, chválíme za sebemenší zlepšení výkonů
- dodržujeme časté přestávky, střídáme pracovní tempo
- hodnotíme s tolerancí

3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Školní vzdělávací program je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima, a aby rozvíjel žákův talent, nadání a zájmy. Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopnosti dosahuje mimořádné úrovně v celém okruhu činností. Zjišťování mimořádného nadání provádí ŠPZ a vzdělávání probíhá dle IVP.

Naše škola se snaží rozvíjet talent a nadání všech žáků. Učitelé volí takové vzdělávací strategie, které umožňují individuální rozvoj žáka (diferencované zadávání úkolů ve školní práci, individuální zadávání složitějších úkolů, učení vzájemné, vhodně zvolené role ve skupinové práci...). Žáci mohou rozvíjet svůj talent a nadání účastí v soutěžích, jejich talent je podporován pedagogy, jsou jim svěřovány významnější úkoly při celoškolních projektech atd.

Při zajišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje škola s pedagogicko-psychologickou poradnou a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Nadanému žákovi pak učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá úrovni jeho dovedností, a v oblasti jeho nadání je intenzivně rozvíjí. Mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat některé předměty ve vyšším ročníku.

3.5 Začlenění průřezových témat

Viz příloha č. 1 tabulka PT 1. st.

Viz příloha č. 2 tabulka PT 2. st.

4. Učební plán

4.1 Učební plán 1. stupeň - viz příloha č. 3

4.2 Učební plán 2. stupeň - viz příloha č. 4

4.3 Učební plán tříd zřízených podle § 16, odst. 9 ŠZ - viz příloha č. 5

4.4 Postupný náběh informatiky od 1. 9. 2021 - viz příloha č. 6

5. Učební osnovy – tabulky předmětů a charakteristiky

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Podrobně rozpracovaná Pravidla pro hodnocení žáků a klasifikační řád jsou přílohou Školního řádu. Stanovují způsob hodnocení žáka, jež je nedílnou součástí vzdělávacího procesu ve škole. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede využít své vědomosti, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí.

Kritéria pro hodnocení:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte

- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Typy hodnocení:

- normativní hodnocení – je hodnocením výkonu jednotlivých žáků ve vztahu k výkonu ostatních žáků, zjišťuje splnění či nesplnění konkrétního kritéria (výstupu v ŠVP – ZV)
- formativní hodnocení – průběžně poskytuje žákům cílenou radu, vedení a poučení zaměřené na zlepšení výkonů, na odstranění chyb a nedostatků v práci žáka, podporuje další efektivní učení

Získávání podkladů pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Metody získávání podkladů hodnocení

- soustavným diagnostickým pozorováním žáků
- sledováním výkonu a připravenosti žáků
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, atp.),
- analýzou výsledků činnosti žáků

V dokumentu Pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků jsou podrobně rozpracovány stupně hodnocení a klasifikace v oblastech:

- Klasifikace chování
- Klasifikace v předmětech
- Celkové hodnocení žáka
- Klasifikace dle zaměření předmětů
- Slovní hodnocení
- Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Způsob hodnocení nadaných žáků